Категорія справи № **638/1305/24: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; Воєнні злочини.**
Надіслано судом: **11.03.2025.** Зареєстровано: **11.03.2025.** Забезпечено надання загального доступу: **12.03.2025.**
Дата набрання законної сили: **06.03.2025**
Номер судового провадження: **11-кп/818/473/25**
Номер кримінального провадження в ЄРДР: **42023220000000008**

ХАРКІВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

Справа №638/1305/24 Головуючий 1 інстанції: ОСОБА_1

Провадження №11кп/818/473/25 Доповідач: ОСОБА_2

Категорія: ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України

У Х В А Л А

І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

06 березня 2025 року м.Харків

Колегія суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Харківського апеляційного суду у складі:

- головуючого ОСОБА_2 ,

- суддів: ОСОБА_3 , ОСОБА_4 ,

- при секретарі ОСОБА_5 ,

- за участю прокурора ОСОБА_6 ,

- захисника ОСОБА_7 ,

розглянувши увідкритому судовомузасіданні вприміщенні судум.Харковав режимівідеоконференції кримінальне провадження за апеляційною скаргою захисника ОСОБА_7 на вирок Дзержинського районного суду м.Харкова від 11 жовтня 2024 року, -

УСТАНОВИЛА:

Цим вироком

ОСОБА_8 ІНФОРМАЦІЯ_1 , уродженця Воронезької області, документованого паспортом Російської Федерації серії НОМЕР_1 , виданого 05 листопада 2014 року ОУФМС Кантемирівського району, Воронізької області, військовослужбовця військової частини НОМЕР_2 (АДРЕСА_1), командира взводу підвозу ГСМ РМО, 252-г гвардійського полку орденів Суворова та ОСОБА_9 НОМЕР_3 гвардійської танкової дивізії Центрального військового округу, зареєстрованого за адресою: АДРЕСА_1 , фактично проживаючого за адресою: АДРЕСА_2 ,

засуджено за ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України на 10 років позбавлення волі.

Кримінальне провадження було розглянуто у порядку спеціального судового провадження, за відсутності обвинуваченого (in absentia).

Зміст оскаржуваного судового рішення суду першої інстанції

Як установив суд, з 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ, приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ т іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об`єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення н територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об`єктів по всій території України.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Рад Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 Наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти рф) тощо).

Так, 24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв`язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режи воєнного стану» постановлено введення в Україні воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Рад Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ) та ін.)».

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 р. ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірним Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з 19 лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Відповідно до Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема, Україна та Російська Федерація (далі за текстом Конвенція), сторони домовилися, що Високі Договірні Сторони зобов`язуються дотримуватися та забезпечувати дотримання цієї Конвенції за всі обставин.

Згідно ст. 3 Конвенції з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто hors de combat (поза боєм) унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною яко слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб: a) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури; b) захоплення заручників; c) наруга над людською гідністю, зокрема образливе т принизливе поводження; d) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні.

Згідно з ч. 1 ст. 4 зазначеної Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до ч. 1, ч. 2, ч. 3 ст. 6 зазначеної Конвенції, вона повинна застосовуватися з самого початку будь-якого конфлікту або окупації, зазначених у статті 2-й цієї Конвенції. На території сторін конфлікту застосування Конвенції припиняється після загального припинення бойових дій. На окупованій території застосування ці Конвенції припиняється через рік після загального припинення бойових дій.

Згідно з положеннями ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім`ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства ч залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров`я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поводження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

У силу положень ст. 31 Конвенції жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Відповідно до ст. 32 Конвенції Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесн покарання, калічення та медичні чи наукові досліди, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Згідно зі ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у Конвенції, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричиняють вели страждання чи серйозні травми тілу чи здоров`ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув`язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Статтею 11 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Додаткового протоколу І) від 8 червня 1977 року (далі за текстом Додаткового протоколу І) передбачено, що фізичному і психічному стану здоров`я і недоторканності осіб, щ перебувають під владою супротивної сторони, або інтернованих, затриманих чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи в результаті ситуації, зазначеної у статті 1, не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невиправданої дії або бездіяльності.

Статтею 44 Додаткового протоколу І передбачено, що для сприяння посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов`язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до нападу. Однак у зв`язку з тим, що під ча збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Крім того, статтею 75 Додаткового протоколу І встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті 1 цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті,

і не користуються сприятливим ставленням згідно з Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поводяться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політични або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Згідно з ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу І заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: a) насильство над життям, здоров`ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: a.1) вбивство; a.2) катування всі видів фізичні чи психічні; a.3)тілесні покарання; a.4) каліцтво; b) знущання над людською гідністю, зокрема принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі.

Одразу післяоголошення24.02.2022ПрезидентомРФпро початок«спеціальноївійськовоїоперації»,російськівійськаперетнули російсько-український кордон та пішли у наступ на території Харківської області, розпочалися обстріли військовослужбовцями ЗС РФ та учасниками незаконних збройних формувань цивільних об`єктів т цивільного населення на території Харківської області.

У подальшому значна кількість військовослужбовців ЗС РФ разом з учасниками незаконних збройних формувань у складі визначених підрозділів ЗС РФ пересувалися територією Харківської області як в напрямку адміністративних кордонів області, так і в зворотному у бік російсько-українського кордону.

Одночасно з веденням бойових дій на території Харківської області та здійсненням обстрілів населених пунктів, у тому числі з ракетно-артилерійського озброєння та із застосуванням авіації, військовослужбовці ЗС РФ з метою забезпечення можливості безперешкодного пересування територією області здійснювали блокування ч тимчасове захоплення ряду населених пунктів, облаштування на автомобільних шляхах області блокпостів для здійснення заходів щодо контролю доступу осіб на обумовлену ділянку території та ймовірну оборону від наступу військовослужбовців Збройних Сил України.

У ході активних бойових дій, з метою подальшого руху ЗС РФ у напрямку м. Харків та забезпечення подолання супротиву військ України на території Харківської області військовослужбовцями ЗС РФ з лютого 2022 взято під повний контроль ряд населених пунктів Ізюмського району Харківської області.

В цей час на території вказаних населених пунктів перебувало цивільне населення, яке не брало участі у збройному конфлікті.

Маючи повний контроль над вказаними населеними пунктами Ізюмського району Харківської області військовослужбовці ЗС РФ переконались, що на території населених пунктів проживає цивільне населення, яке не бере участі у збройному конфлікті та не може чинити будь-якого супротиву волі окупантів, а також, що на територ міста та поза його межами не розміщені військові об`єкти та підрозділи Збройних Сил України.

Маючи контроль над Ізюмською територіальною громадою Харківської області військовослужбовці ЗС РФ переконались, що на території населених пунктів проживає цивільне населення, яке не бере участі у збройному конфлікті та не може чинити будь-якого супротиву волі окупантів, а також, що на території населених пунктів та поз їх межами не розміщені військові об`єкти та підрозділи Збройних Сил України.

Реалізуючи політикудержави-агресоращодоширокомасштабнихнападів намісцевихмешканців,якінезгідніз діямиокупаційноївлади,спрямованиминавідокремлення Харківськоїобластівід України таприєднанняїїтериторій доскладуРФ,впорушенняст.ст.3,28,68КонституціїУкраїни,ст.ст.1,2,3,4,6,27,31,32,33,41,42,43,147Конвенціїпрозахис цивільногонаселенняпідчас війнивід12.08.1949року,ратифікованоїУказомПрезидії ВерховноїРадиУкраїнськоїРСР «ПроратифікаціюЖеневськихконвенцій від12серпня1949рокупрозахист жертввійни»від03.07.1954(даліКонвенція),ст.ст.11,51,75ДодатковогопротоколуІ,упродовж2022року,перебуваючинатеритор населенихпунктівІзюмськогорайону,Харківськоїобластіза наказомневстановленихпідчас досудовогорозслідуванняосібз числавійськовогокомандуванняЗС РФ,військовослужбовцемЗСРФ ОСОБА_8 ,якийзапопередньою змовоюзіншиминевстановленими уходідосудовогорозслідування особамизчиславійськови підрозділівЗСРФ,маючиумисельна порушеннязаконівтазвичаїв війни,згоданаобов`язковість якихнаданаВерховноюРадою України,уформіжорстокого поводженнязцивільнимнаселенням,незаконно,безскладаннябудь-якихпроцесуальнихдокументів,здійснювавзатриманняцивільни осібтапроводивобшуки,якісупроводжувалисьзастосуванням фізичного, психологічного насильства, а також погрозами позбавлення життя, чим грубо порушив норми міжнародного гуманітарного права та вищевказаних Конвенцій за наступних обставин.

Так, 02.05.2022, приблизно о 22:00-22:30 ОСОБА_8 , перебуваючи у стані алкогольного сп`яніння, в порушення вимог ст.ст. 11, 51, 75 Додаткового протоколу І та ст. ст. 27, 31, 32, 33, 41, 42, 43, 147 Конвенції, обіймаючи посаду командира взводу, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб, усвідомлюючи суспільно небезпечни характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, з метою пошуку уявних корегувальників вогню по позиціях ЗС РФ, переслідуючи прямий єдиний умисел, спрямований на незаконне позбавлення волі особи шляхом обмеження її пересування та подальше її незаконне утримання із застосуванням фізичного насильства, віддав нака невстановленим в ході досудового розслідування особам з числа підлеглих військових ЗС РФ, на незаконне проникнення до житла потерпілого ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_2 , із застосуванням фізичного насильства відносно останнього.

На виконання злочинного наказу ОСОБА_8 невстановлені під час досудового розслідування військовослужбовці збройних сил РФ у кількості не менше 8 осіб приїхали на територію домоволодіння, розташованого за адресою: АДРЕСА_3 , де мешкав ОСОБА_10 .

Знаходячись біля воріт домоволодіння, військовослужбовці здійснили постріли з автоматичної зброї, внаслідок чого пошкодили механічний замок на них та проникли на територію домоволодіння.

Почувши звуки пострілів, ОСОБА_10 вийшов військовослужбовцям ЗС РФ на зустріч та, піднявши догори руки, попросив не стріляти в нього та запитав, що їм потрібно від нього.

ОСОБА_8 відповів, що вони шукають коригувальника вогню та, діючи умисно, з метою завдання особливо болісних фізичних страждань, наніс ОСОБА_10 удар прикладом автомату в область грудної клітини.

Отримавши удар прикладом автомату, потерпілий зазначив, що він є звичайним мирним мешканцем, на що ОСОБА_8 , відчуваючи свою власну перевагу, наказав відкрити йому гараж.

Під час слідування через двір до будівлі гаражу ОСОБА_8 , діючи умисно, з метою завдання особливо болісних фізичних страждань, повторно наніс ОСОБА_10 удар прикладом автомату по спині із застосуванням такої сили, що пересмикнувся затвор на зброї.

Коли військовослужбовці ЗС РФ разом з потерпілим наблизились до приміщення гаражу, ОСОБА_8 наказав підлеглим зайти та оглянути його, після чого разом із ОСОБА_10 підійшли до 2 автівок, що стояли всередині.

Перебуваючи біля автівок, ОСОБА_8 звернув увагу на відсутність коліс на них, що його дуже розлютило та він знову зі значною силою наніс ОСОБА_10 удар прикладом автомата по спині.

Після цього ОСОБА_8 наказав потерпілому відкрити багажник та, не чекаючи будь-яких дій з його боку, з метою здійснення значного психологічного тиску, здійснив один постріл з автомату біля голови ОСОБА_10 та завдав потужного удару прикладом по спині, від якого потерпілий впав на підлогу.

Розуміючи, що ОСОБА_8 шукає будь-який нікчемний привід для завдання тілесних ушкоджень та фізичних страждань ОСОБА_10 , останній запропонував тому грошові кошти аби його припинили бити та залишили у спокої, на що ОСОБА_8 відповів, що йому це не цікаво і він бажає знайти корегувальника.

Після цього ОСОБА_8 віддав наказ підлеглим військовослужбовцям ЗС РФ покинути територію домоволодіння, зазначивши, що вони повернуться наступної доби.

Продовжуючи свої незаконні дії, діючи умисно, ОСОБА_8 разом з іншими військовослужбовцями ЗС РФ 03.05.2022, приблизно о 17:00-18:00 приїхали на територію домоволодіння, розташованого за адресою: АДРЕСА_3 , де мешкав ОСОБА_10 , та почали бити ногами по калитці.

Зайшовши у двір, ОСОБА_8 , будучи агресивно налаштованим у зв`язку з тим, що ворота опинились зачиненими, діючи умисно, розуміючи, що перед ним знаходиться мирний мешканець, з метою показати свою власну перевагу, приставив до скроні ОСОБА_10 пістолет та його стволом наніс йому удар по голові, після чого наніс щ один удар у щелепу, від яких потерпілий, відчуваючи сильні болісні відчуття та страждання, присів.

В наступний момент, коли ОСОБА_10 намагався підвестись із землі, ОСОБА_8 , діючи умисно, з метою завдання особливих болісних страждань, наніс потерпілому удар взутою ногою в живіт.

Відчуваючи сильний біль, з метою припинення свого побиття ОСОБА_10 знову запропонував ОСОБА_8 віддати наявні у нього гроші, на що останній відповів відмовою та зазначив, що тепер його цікавлять власники італійських чи старовинних рушниць.

З метою посилення психологічного ефекту своїх незаконних дій та знущань ОСОБА_8 знову приставив до голови ОСОБА_10 пістолет.

В цей момент інший військовослужбовець ЗС РФ почав заспокоювати ОСОБА_8 та казати, що якщо він застрелить потерпілого ОСОБА_10 , то користі від цього нікому не буде.

Після цього ОСОБА_8 разом з іншим невстановленим під час досудового розслідування військовослужбовцем ЗС РФ провели поверхневий обшук домоволодіння, забрали продукти харчування та залишили його територію.

Дії ОСОБА_8 кваліфіковано за ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України жорстоке поводження з цивільним населенням, інші порушення законів і звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України, тобто у порушенні статей 27, 31, 32, 33, 41, 42, 43, 147 Конвенції про захис цивільного населення під час війни від 12.08.1949, статей 11, 51, 75 Додаткового протоколу І до Женевських конвенцій 12.08.1949, вчинені за попередньою змовою групою осіб.

Вимоги апеляційної скарги та узагальнені доводи особи, яка її подала

В апеляційній скарзі захисник ОСОБА_7 посилається на невідповідність висновків суду фактичним обставинам справи, істотні порушення вимог кримінального процесуального закону та зазначає, що:

-надані стороною обвинувачення докази, не є безсумнівними та беззаперечними доказами скоєння ОСОБА_8 інкримінованого йому кримінального правопорушення;

-в протоколах пред`явлення особи для впізнання за фотознімками зазначено, що ОСОБА_10 та ОСОБА_11 лише бачили ОСОБА_8 особисто, і не зазначено про те, що саме ця особа спричинила потерпілому дії, передбачені диспозицією інкримінованого обвинуваченому ОСОБА_8 кримінального правопорушення. На думку захисника відомості, що містяться у цих протоколах не можуть слугувати прямим доказами винуватості обвинуваченого;

-у протоколі проведення слідчого експерименту від 13.07.2023 зазначені обставини кримінального правопорушення та потерпілий ОСОБА_10 повідомляє та відтворює події, які були у його домоволодінні 02 та 03 травня 2022 року, вказує теми розмов та механізми нанесення йому тілесних ушкоджень. Зауважив, що слідчи експеримент, здійснений у такій формі, що не містить ознак відтворення дій, обставин події, проведення необхідних дослідів чи випробувань, а посвідчує виключно проголошення підозрюваним зізнання у вчиненні кримінального правопорушення з метою його процесуального закріплення, має розцінюватися як повторний допит, що н може мати в суді доказового значення з огляду на ч.4 ст.95 КПК України, згідно з якою суд може обґрунтовувати свої висновки лише на показаннях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання або які отримано в порядку, передбаченому ст.225 КПК України;

-протокол огляду від 30.05.2023, обєктом якого були пояснення ОСОБА_12 ; копія пояснень ОСОБА_8 ; копія пояснень ОСОБА_13 ; копія пояснень ОСОБА_14 ; копія пояснень ОСОБА_15 , на думку захисника, не містять доказів скоєння ОСОБА_8 інкримінованого йому кримінального правопорушення і не можуть бути доказами йо вини як окремо, так і в сукупності з іншими відомостями, які містяться в матеріалах кримінального провадження;

-не є доказом винуватості обвинуваченого, на думку захисника, показання допитаних в судовому засіданні свідків ОСОБА_16 та ОСОБА_17 , які не були безпосередніми свідками подій.

Просить вирок суду скасувати та постановити ухвалу про закриття кримінального провадження на підставі п.3 ч.1 ст.284 КПК України, у зв`язку із не встановленням достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпанням можливості їх отримати.

Судовий розгляд проведено у відсутності обвинуваченого(in absentia) з дотриманням вимог КПК про належне повідомлення його про час та місце судового розгляду шляхом опублікування судового виклику у газеті «Урядовий кур`єр» та на електронному сайті суду.

Позиції учасників апеляційного провадження

В судовому засіданні апеляційного суду захисник ОСОБА_7 підтримав свою апеляційну скаргу та просив її задовольнити.

Прокурор заперечував проти задоволення апеляційної скарги та просив залишити вирок суду без змін.

Мотиви суду апеляційної інстанції

Заслухавши суддю доповідача, доводи захисника, думку прокурора, перевіривши матеріали провадження, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга задоволенню не підлягає.

Висновки суду про доведеність винуватості ОСОБА_8 у вчиненні ним кримінального правопорушення за обставин, викладених у вироку, кваліфікація його дій за ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України ґрунтується на зібраних у встановленому законом порядку і належним чином досліджених у судовому засіданні доказах та є правильними.

Доводи апеляційної скарги сторони захисту про невідповідність висновків суду фактичним обставинам справи, істотні порушення вимог кримінального процесуального закону не містять у собі необхідних та достатніх підстав для скасування вироку і спростовуються сукупністю доказів, а саме:

-показами допитаного у судовому засіданні потерпілого ОСОБА_10 , який пояснив, що 02 травня 2022 року увечері він перебував у підвалі свого домоволодіння, так як це було єдине місце, де можна було сховатися від вибухів та стрілянини. Почувши поруч з підвалом постріли, він вийшов назустріч військовим. У його дворі бул військові ЗС РФ, вони мали зброю та були одягнені у військову форму РФ. У підвалі також були його дружина, дитина та батько. Всі вийшли з підвалу, їм військові пригрозили зброєю, а потерпілого повели до гаражу, при цьому били та стверджували, що він корегувальник та наводить цілі на розташування ЗС РФ. У гаражі також йо били, він падав на землю, направляли на нього зброю, повідомляли, що якщо він не надасть інформацію, вони і його і членів його родини вб`ють. Після того, як з гаражу забрали ящик яблук, продукти харчування та пакунки води, військовослужбовці пішли, попередивши, що повернуться наступного дня, і щоб ОСОБА_10 так повідомив їм хто здійснює корегування вогню. Наступного дня знову прийшли військовослужбовці до нього додому, та почали з`ясовувати інформацію про наявність зброї у сусідів чи іншої цікавої для них інформації. Після того, як потерпілий не повідомив нічого, йому було нанесено удари по обличчю, від цих ударів він впав н землю. Наступного дня він повіз батька до Куп`янська та певний час був відсутній вдома, а коли повернувся дружина повідомила, що знову приходили військові ЗС РФ, побили її та шукали його, також дружина повідомила, що вони заходили і до сусідів та побили їх. Після вказаних подій потерпілий прибув до військової поліції Ізюм повідомив про всі події в його домоволодінні за останні дні, на що йому порекомендували вдома не мешкати, а змінити місце мешкання, також у комендатурі він впізнав по фото ОСОБА_8 , як особу, яка завдавала йому удари та погрожувала вбивством. Також потерпілий повідомив, що від отриманий тілесних пошкоджень він лікувавс у лікарні;

-показами допитаної у судовому засіданні свідка ОСОБА_11 , яка пояснила, що 02 травня 2022 року вона разом з чоловіком ОСОБА_10 , сином, батьком чоловіка та мамою перебувала у підвалі у домоволодінні по АДРЕСА_3 . В цей час на території двору почулися постріли. ОСОБА_10 вискочив з підвалу та побіг з`ясовувати, щ відбувається. Свідок чула та бачила крики та сварку між своїм чоловіком ОСОБА_10 та військовими ЗС РФ. Військових вона нарахувала вісім чоловіків. Вона чітко розуміла, що це військові РФ, вони зверталися російською мовою, мали військовий одяг з прапорами РФ, мали при собі зброю. Військові почали кричати, вимагати вказат корегувальників вогню, а потім сказали, що її чоловік коригувальник. Почали бити ОСОБА_10 , наносили йому удари прикладами зброї, потім повели його до гаражу, там вони продовжували бити чоловіка, свідок чула як він кричав від болю, далі військові забрали з гаражу воду та фрукти, які виносили з домоволодіння та розкидал вулицею. Все це відбувалося близько години, потім пішли. Свідок повідомила про наступний прихід військових, що 03 травня 2022 року також прийшли військові ЗС РФ, вибили двері, кричали, заходили у підвал, забирали документи. Знайшли батьківську куртку, яка мала зелене забарвлення, та вважали її військовим одягом, з цьог приводу почали погрожувати, стріляти. Свідок зазначила, що вона впала на коліни та почала благати не вбивати її та сина. Наступного дня чоловік звернувся до воєнної поліції в м. Ізюм і йому порадили змінити місце мешкання, що вони і зробили і певний час не поверталися до свого домоволодіння;

-показами допитаного у судовому засіданні свідка ОСОБА_16 , який повідомив, що він є товаришем ОСОБА_10 та знає про ці події, так як він повідомляв ОСОБА_10 , про те, що коли той був відсутній вдома, до домоволодіння приходили військові та влаштовували дебош. Після цього ОСОБА_18 поїхав одразу додому. Поті ОСОБА_10 повідомив йому, що дійсно приходили неодноразово військові ЗС РФ, били його. Свідок бачив побої на обличчі та інших частинах тіла потерпілого;

-показами допитаної у судовому засіданні свідка ОСОБА_17 , яка пояснила, що в один з днів у травні 2022 року вона прийшла до домоволодіння, де мешкали ОСОБА_10 та його дружина ОСОБА_11 , з якою вона приятелювала**.** Свідок зазначила, що ОСОБА_19 - дружина ОСОБА_10 була в стресі, заплакана, повідомила, що до ни приходили російські військові, стріляли, били ОСОБА_18 , вона була знервована, просила поради, також повідомила, що її били та тягали за волосся;

-потоколом пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 22 лютого 2023 року, в якому потерпілий ОСОБА_10 вказав, що бачив особу на фото 4 особисто. Відповідно до довідки до протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками на фотознімку № 4 зображений ОСОБА_8 , особи на інших фотознімках відношенн до кримінального провадження не мають;

-протоколом пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 22 лютого 2023 року, в якому свідок ОСОБА_11 вказала, що бачила особу на фото 2 особисто. Відповідно до довідки до протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками на фотознімку № 2 зображений ОСОБА_8 , особи на інших фотознімках відношенн до кримінального провадження не мають;

-протоколом проведення слідчого експерименту від 13 липня 2023 року, в якому зазначені обставини кримінального правопорушення, потерпілий ОСОБА_10 повідомляє та відтворює події, які були у його домоволодінні 02 та 03 травня 2022 року, вказує теми розмов та механізми нанесення йому тілесних ушкоджень;

-протоколом огляду від 30 травня 2023 року, об`єктом огляду був документ з назвою ( мовою оригіналу) «Объяснение ОСОБА_20 від 07.05.2022». В поясненнях ОСОБА_20 вказав, що його сусідка ОСОБА_11 пропросила його переночувати у неї вдома, тому що її чоловік ОСОБА_10 поїхав в Куп`янск. Вночі 03.05.2022 о 22:30 вон прокинулись, тому що їм почали вибивати двері у підвал військові та почали кричати нецензурною лайкою. Вони повідомили що шукають корегувальника. В поясненнях надано опис військовослужбовців які прийшли до них додому. В поясненнях вказано, що військовослужбовці два рази вдарили ОСОБА_20 автоматом по спині, ногам по голові, стріляли над головою, наносили удари залізною битою по ногам, погрожували вбивством та шукали ОСОБА_10 .

В поясненнях ОСОБА_10 вказано, що він прокинувся в 22:30 від трьох пострілів, вийшов с ліхтарем на вулицю та побачив двох військовослужбовців, які проникнули в двір, вони кричали, погрожували вбивством. Один з них був в балаклаві, наставив на нього автомат. ОСОБА_21 відповів, що у нього не має горілки, після цьо військовослужбовці наказали відкрити гараж, та винесли з нього продукти та напої. Також погрожували не звертатися до військової поліції;

-копією пояснень ОСОБА_8 від 06.05.2022, які були вилучені з відділу «военной полиции г. Изюма» в яких вказано, що 25 квітня 2022 року ОСОБА_8 побачив рух транспорту в тиловій стороні військової частини, після чого по цій частині відбувся обстріл. Думаючи, що він самостійно може затримати можливих пособників, направивс в район можливого їх розташування. Увійшовши в будинок, він сприймав ОСОБА_10 як пособника та такого, що може вчинити фізичний опір, тому здійснив на нього моральний тиск, пригрозивши розправою. Після того як військовослужбовці провели обшук домоволодіння, вони придбали у ОСОБА_22 фрукти та напої та покинул двір. 02.05.2022 ОСОБА_8 надав наказ доставити гуманітарну допомогу ОСОБА_22 , після чого пішов перевіряти чи доставили її. 03.05.2022 ОСОБА_23 випив приблизно 5 рюмок горілки. Приблизно о 20:00 він побачив двох невстановлених осіб в кущах, після чого запропонував командиру ОБМО 3 МСД підполковнику, до якого ві звертався « ОСОБА_24 », з пропозицією провести перевірку цієї вулиці на предмет наявності можливих пособників, «Комбат» погодився. ОСОБА_8 пішов озброюватись, після чого до нього підійшли «Комбат» та не менше чотирьох інших військовослужбовців в балаклавах. В одному з дворів житлового будинку вони побачили дво людей, які вживали наркотики, вони повідомили, що ОСОБА_22 , який проживає в АДРЕСА_3 , є корегувальником. ОСОБА_8 наказав рядовому ОСОБА_25 , позивний « ОСОБА_25 », у складі групи озброєних військових прибути за адресою, за якою проживає ОСОБА_22 . Зброю вони ні до кого не застосовували. Через 15 хвили прибув ОСОБА_26 з кількома військовослужбовцями 252 МСП, закрили очі двом цивільним. ОСОБА_8 вказав, що ніяких наказів не надавав, чув бесіду військовослужбовців з ОСОБА_27 на підвищених тонах та глухі удари, бачив як ОСОБА_27 пересувався попереду кількох військовослужбовців, які вели його в гараж. Після чо ОСОБА_8 підійшов до дитячого столу та забрав залізну биту для самооборони;

-копією пояснень ОСОБА_13 від 06 травня 2022 року, які були вилучені з відділу «военной полиции г. Изюма», в яких вказано, зокрема, що після вживання спиртних напоїв ОСОБА_8 втрачав над собою контроль та починав шукати диверсантів, нацистів, та підозрював усіх місцевих жителів, вчиняв рейди, коли разом з підлеглими йшо та забирав продукти харчування та спиртні напої. Також ОСОБА_13 повідомив, що ОСОБА_8 звертався до медичної частини 03 травня 2022 року з приводу перелому руки та йому було накладено гіпс;

-копією пояснень ОСОБА_14 від 06 травня 202 року, які були вилучені з відділу «военной полиции г. Изюма» в яких вказано що ОСОБА_8 стріляв з автомату АК 74 по воротам у домоволодіння місцевого жителя. Також вказано, що під дією спиртних напоїв ОСОБА_8 починає безпідставно шукати диверсантів та нацистів, також част проводив подібні обшуки раніше;

-копією пояснень ОСОБА_15 від 06 травня 2022 року які були вилучені з відділу «военной полиции г. Изюма», де він зазначає, що він з 24 лютого 2022 року виконує на території України спеціальні завдання в межах проведення спеціальної військової операції. Повідомляє також, що протягом трьох останніх тижнів його частина займа місце в м. Ізюм Харківської області. Зазначає, що він знайомий з прапорщиком ОСОБА_8 , проте не приймав участь в заходах, які він проводив, також він не знайомий з ОСОБА_10 та не знає де той мешкає;

-копією відомостей на ОСОБА_8 з СПО СК: АС «Российский паспорт» відповідно до якого ОСОБА_8 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , має паспорт громадянина Російської Федерації серія НОМЕР_1 , строк дії до 09.05.2032, свідоцтво про народження серія НОМЕР_4 .

Вказані докази є належними та допустимими, логічними та послідовними, будь-яких процесуальних порушень при збиранні, дослідженні та оцінці доказів, які б ставили під сумнів правильність висновків суду щодо доведеності винуватості ОСОБА_8 у вчиненні інкримінованого йому кримінального правопорушення, колегія суддів н вбачає.

Що стосується посилань сторони захисту на недостатність протоколів пред`явлення особи для впізнання як доказів винуватості обвинуваченого ОСОБА_8 , то вони є безпідставними, оскільки впізнання потерпілим ОСОБА_10 та свідком ОСОБА_11 . ОСОБА_8 підтверджує його особу яка безпосередньо вчиняла інкримінований злочин

Доводи апеляційної скарги про те, що протокол слідчого експерименту не може бути доказом, є також безпідставними, оскільки він містить відтворення потерпілим ОСОБА_10 обставин злочину та механізму спричинення йому тілесних ушкоджень, що підтверджує його показання та узгоджується з іншими доказами у справі.

Доводи захисника про те, що протокол огляду від 30.05.2023 та пояснення ОСОБА_12 , ОСОБА_8 , ОСОБА_13 , ОСОБА_14 і ОСОБА_15 не містять доказів вини обвинуваченого, є необґрунтованими.

Зокрема, у поясненнях ОСОБА_12 викладені обставини побиття та насильницьких дій військовослужбовців щодо цивільного населення, а в поясненнях ОСОБА_13 і ОСОБА_14 підтверджується, що ОСОБА_8 проводив незаконні рейди, застосовував насильство та стріляв по житлових будинках мирних жителів.

Ці відомості узгоджуються між собою та з іншими доказами у справі, що у сукупності підтверджує винуватість ОСОБА_8 у вчиненні інкримінованого йому злочину.

Щодо показань свідків ОСОБА_16 та ОСОБА_17 , то хоча ці свідки не були безпосередніми очевидцями всіх подій, їхні показання підтверджують факти насильницьких дій щодо потерпілого та його сім`ї. ОСОБА_16 бачив тілесні ушкодження у потерпілого та знав від нього про побиття його військовими РФ, а ОСОБА_17 стала свідко емоційного стану дружини потерпілого після нападу, що підтверджує факт застосування фізичного насильства. Їхні свідчення узгоджуються з іншими доказами у справі та додатково підтверджують обставини вчинення злочину.

Таким чином, належним чином дослідивши і оцінивши зібрані у кримінальному провадженні докази в їх сукупності, суд дійшов обґрунтованого висновку про винуватість ОСОБА_8 у вчиненні інкримінованого злочину і правильно кваліфікував його дії за ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 КК України.

Вважати цей висновок неправильним, як про це зазначено в апеляційній скарзі сторони захисту, підстав не вбачається.

Яких-небудь даних, які б свідчили про необ`єктивність, упередженість органів розслідування або суду, не встановлено.

Істотних порушень норм кримінального процесуального закону, які могли б вплинути на правильність висновків суду і були б підставою для скасування вироку, також не вбачається.

Покарання ОСОБА_8 призначене відповідно до вимог ст.65 КК України з урахуванням характеру і ступеню тяжкості вчиненого ним кримінального правопорушення та всіх даних про його особу, воно є необхідним і достатнім для його виправлення і попередження нових злочинів.

Керуючись ст.ст.404, 405, 407, 419 КПК України, колегія суддів, -

УХВАЛИЛА:

Вирок Дзержинського районного суду м.Харкова від 11 жовтня 2024 року щодо ОСОБА_8 залишити без змін, а апеляційну скаргу захисника ОСОБА_7 без задоволення.

Ухвала набираєзаконної силиз моментуїї проголошеннята можебути оскарженау касаційномупорядку безпосередньодо Верховногосуду протягомтрьох місяцівз дняїї проголошення,а засудженим, який тримається під вартою, - в той самий строк з дня вручення йому копії ухвали.

Головуючий:

Судді: